

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **JUDr. L. P.**, IČO X., proti povinnému **V. Z.**, o vymoženie **2 684,35 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 18 Er 627/2005, na dovolanie súdneho exekútora JUDr. Ing. K. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 21. januára 2010 sp. zn. 3 CoE 316/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 21. januára 2010 sp. zn. 3 CoE 316/2009 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trebišov uznesením z 8. novembra 2007 č.k. 18 Er 627/2005-26 zastavil exekúciu na návrh oprávneného podľa § 57 ods. 1 písm. c/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. novembra 2007.

Okresný súd Trebišov uznesením z 19. októbra 2009 č.k. 18 Er 627/2005-30 oprávnenému uložil povinnosť nahradiť trovy exekúcie 677,12 € súdnemu exekútorovi JUDr. K. M. do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Na odvolanie oprávneného (proti uzneseniu o náhrade trov exekúcie) Krajský súd v Košiciach uznesením z 21. januára 2010 sp. zn. 3 CoE 316/2009 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh súdneho exekútora na náhradu trov exekúcie zamietol. Vychádzal z toho, že pokiaľ súd prvého stupňa rozhodol o zastavení exekúcie 8. novembra 2007, mal rozhodnúť zároveň o trovách exekúcie, čo sa nestalo. Pokiaľ súd prvého stupňa nerozhodol o trovách exekúcie, i keď tak podľa zákonnej úpravy mal rozhodnúť (§ 251 ods. 4 O.s.p., § 167 ods. 2 O.s.p., § 166 ods. 1 O.s.p.), účastníci konania a súdny exekútor mali právo podať do 15 dní od doručenia uznesenia o zastavení exekúcie návrh na jeho doplnenie. Uznesenie o zastavení exekúcie súdny exekútor prevzal 13. novembra 2007, lehota 15 dní na doplnenie uznesenia o zastavení exekúcie o trovy exekúcie uplynula 28. novembra 2007 (v stredu). Návrh na náhradu trov súdneho exekútora z 11. januára 2008 bol exekučnému súdu doručený 14. januára 2008. Márnym uplynutím lehoty (15 dní) nárok súdneho exekútora na doplnenie uznesenia o náhradu trov konania zanikol, na túto skutočnosť mal vziať zreteľ i súd prvého stupňa. Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že zamietol návrh súdneho exekútora na rozhodnutie o trovách exekúcie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol súdny exekútor dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) došlo z dôvodu, že 1/ v odvolacom konaní nebola daná možnosť súdnemu exekútorovi vyjadriť sa „k právu na vydanie doplňujúceho uznesenia“, 2/ súdnemu exekútorovi bola odňatá možnosť reálne a efektívne právne i skutkovo argumentovať k vecnej a procesnej stránke rozhodovanej veci; nemal možnosť vyjadriť sa k novým právnym záverom, prípadne predložiť dôkazy, ktoré z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa sa nejavili významnými, 3/ odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ išlo o úkon súdneho exekútora - vyjadrenie exekútora z 11. januára 2008. Odvolací súd rozhodoval nad rámec podaného odvolania oprávneného i vyjadrenia súdneho exekútora k odvolaniu oprávneného, keď mal rozhodovať o tom, či trovy exekúcie uhradí oprávnený alebo povinný, čím je jeho rozhodnutie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd

síce použil správne právne predpisy, príslušné ustanovenia O.s.p. a Exekučného poriadku nesprávne vyložil. Účastníkom konania o zastavení exekúcie by sa stal súdny exekútor len vtedy, ak by v tomto rozhodnutí bolo rozhodované o jeho nároku - o (ne)priznaní trov exekúcie. V rozhodnutí o zastavení exekúcie sa o nároku exekútora na trovy exekúcie nerozhodlo, účastníkmi konania bol iba opravený a povinný. Z uvedeného dôvodu nemohol súdny exekútor podať návrh na vydanie doplňujúceho rozhodnutia. Nárok na náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi nezanikol, lebo rozhodnutím odvolacieho súdu nastal taký právny stav, že dodnes sa o trovách exekučného konania nerozhodlo. Nárok na trovy exekúcie vyplýva priamo zo zákona, trovy exekúcie súd priznáva bez návrhu len na základe vyčíslených trov exekúcie súdnym exekútorom. Podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku, pri rozhodovaní o zastavení exekúcie vyplýva povinnosť súdu vždy rozhodnúť o trovách konania. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Oprávnený k dovolaniu súdneho exekútora uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu a preto navrhol dovolanie zamietnuť.

Povinný nevyužil právo vyjadriť sa k dovolaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý má právnické vzdelanie (§241 ods. 1 O.s.p.), proti uzneseniu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 239 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu

prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V tomto prípade je dovolaním súdneho exekútora napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu o trovách exekučného konania, preto jeho procesná prípustnosť je v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená.

Dovolanie súdneho exekútora by mohlo byť prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre odvolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p.

Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku i uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako

účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť konať pred súdom a v konaní pred ním uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp.zn. II. ÚS 174/04. Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Každému súdnemu rozhodnutiu totiž musí predchádzať zákonné konanie (fair process), t.j. taký postup súdu, v ktorom je zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich. Ide o procesné práva, ktoré môže účastník uplatniť nielen v konaní na súde prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľa dôjsť predovšetkým tým, že odvolací súd neumožnil súdnemu exekútorovi ako účastníkovi konania efektívne (z právneho i skutkového hľadiska) argumentovať k novému názoru zaujatému odvolacím súdom v zmeňujúcom rozhodnutí, ktorý z hľadiska doterajších záverov prijatých súdom prvého stupňa sa nejavil významným.

V prejednáwanej veci odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa zaujal názor, že súdnemu exekútorovi “zanikol nárok na doplnenie rozhodnutia o trovy exekučného konania“, pretože v zmysle § 166 ods. 1 O.s.p. v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia o zastavení exekúcie nepodal návrh na jeho doplnenie o trovy exekučného konania; z tohto dôvodu na rozdiel od súdu prvého stupňa zmenil výrok o priznanej náhrade trov exekučného konania tak, že návrh súdneho exekútora na náhradu trov konania zamietla. Odvolací súd v porovnaní s uznesením súdu prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na právnom závere o “zániku práva“ súdneho exekútora na doplnenie rozhodnutia o zastavení exekúcie o náhradu trov exekučného konania. So zreteľom na priebeh a výsledky konania na súde prvého stupňa, bolo legitímnym očakávaním súdneho exekútora, že v odvolacom konaní budú prerokovávané len otázky, ktoré viedli súd prvého stupňa k priznaniu náhrady trov exekučného konania.

Vyriešení (ne)existencie nároku súdneho exekútora na náhradu trov exekučného konania totiž prioritne pri správnom právnom postupe súdu predchádza postup súdu pri rozhodovaní o tom, či a ktorý z účastníkov exekučného konania (oprávnený alebo povinný) a prípadne v akej výške je povinný nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekučného konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa.

Odvolací súd vyvodil svoj (iný) právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa výslovne právne neposudzoval, resp. nevyhodnotil v neprospech súdneho exekútora; súdny exekútor nemal možnosť zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa ohľadne vecnej stránky prípadu, tak ako ju vyhodnotil a právne uzavrel odvolací súd; v dôsledku toho sa súdny exekútor k samotným (iným) právnym záverom odvolacieho súdu nemal možnosť vyjadriť a predložiť prípadne aj také dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými, avšak z hľadiska právnych záverov odvolacieho súdu boli rozhodujúce. Uvedeným postupom odvolací súd znemožnil súdnemu exekútorovi realizáciu jeho procesných práv, svojím postupom zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Znemožnenie realizácie procesných práv účastníka v takomto prípade je prakticky dôsledkom nerešpektovania zákonného princípu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom (obdobne napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 270/2004, sp. zn. 5 Cdo 195/2007, sp. zn. 2 Cdo 72/2004, sp. zn. 3 Cdo 145/2007, sp. zn. 3 Cdo 172/2008, sp. zn. 3 Cdo 302/2008 a ďalšie), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky i práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že procesný postup odvolacieho súdu zavŕšený dovolaním napadnutým uznesením, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa, je zaťažený vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., existencia ktorej je vždy dôvodom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, dovolaciemu súdu nebola daná možnosť zaoberať sa vecnou správnosťou rozhodnutia ani ďalšími námietkami súdneho exekútora uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. augusta 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová